

УДК 658.115.6

Г.С. Нагорняк, к. т. н., доц., Ю.Я. Вовк, к. т. н., доц., І.С. Нагорняк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ
СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

H.S. Nahorniak, Ph. D., Assoc. Prof., U.Y. Vovk, Ph. D., Assoc. Prof., I.S. Nahorniak

**INFORMATION IMPACT AS NECESSARY CONDITION
IMPROVING OF EFFICIENCY OF MODERN ENTERPRISE**

В сучасних умовах успішна реалізація цілей і завдань розвитку підприємства значною мірою залежить від ефективного використання його інформаційних ресурсів. Інформаційні ресурси є основою інформаційного забезпечення діяльності підприємства і визначають його стратегічний успіх. Передумови інформаційного забезпечення діяльності підприємства формуються під безпосереднім впливом чинників його зовнішнього та внутрішнього середовища та орієнтують підприємство на збільшення обсягів інформаційних ресурсів, що використовуються для управління. Використання сучасних інформаційних технологій у діяльності будь-якого сучасного підприємства є необхідною умовою підвищення ефективності її роботи. Розвиток технологій призводить до ускладнення процесів виробництва, прискорення процесу прийняття управлінських рішень. Прогрес економіки сьогодні багато в чому визначається передовими інформаційними технологіями. У розвинених країнах стрімкий розвиток інформаційних технологій проявляється в посиленні інформаційного забезпечення в економіці й управлінні, а також у постійній диверсифікованості інформаційного сектора [1].

Ефективність використання інформаційних ресурсів підприємства визначає результативність реалізації не тільки його поточних завдань, а й стратегічних цілей розвитку, що потребує принципово нових підходів до інформаційного забезпечення всієї діяльності. Підвищення рівня інформаційного забезпечення діяльності підприємства приводить до збільшення оперативності та адекватності процесу прийняття управлінських рішень, зростання показників ефективності діяльності підприємства, стабілізації його фінансового стану. Все це веде до посилення конкурентних позицій підприємства. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства залежить не тільки від наявності інформаційних ресурсів, а й від можливостей впровадження інформаційних інновацій, впорядкування інформаційних потоків підприємства, від вирішення проблем його ефективної інформаційної взаємодії з суб'єктами ринку.

Мета інформаційного забезпечення будь-якого підприємства полягає у тому, щоб на базі зібраних вихідних даних одержати оброблену, агреговану інформацію, яка повинна бути основою для прийняття управлінських рішень. Досягнення цієї мети полягає у вирішенні ряду конкретних завдань, таких як збір первинної інформації, її зберігання, розподіл між структурними підрозділами та працівниками, підготовка до оброблення, оброблення, надання органу управління у переробленому вигляді, аналіз, забезпечення прямих і зворотних зв'язків у її циркуляції тощо. При сучасних потоках інформації ефективне рішення цих завдань неможливо без використання засобів обчислювальної техніки та нових інформаційних технологій [2].

Інформацію можна класифікувати на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом, яка в свою чергу поділяється на конфіденційну та таємну. Відкрита інформація – це інформація, яка призначена для вільного розповсюдження серед необмеженого кола осіб. Її надання здійснюється на підставі чинного

законодавства України, рішення органів управління підприємства або письмового запиту зацікавлених осіб. Таємна інформація становить державну та іншу передбачену законом таємницю, її розголошення може завдати шкоду як особі, так і державі взагалі. Конфіденційна інформація – це відомості, що знаходяться у володінні, користуванні та розпорядженні підприємством, не є загальнодоступними та поширення яких відбувається за бажанням підприємства [1].

Захистити підприємство від рейдерських нападів неможливо при несвоєчасному реагуванні, тобто за відсутності оперативної інформації. Це стосується не тільки рейдерських атак, а взагалі при відсутності оперативної інформації неможливо забезпечити адекватне керування підприємством. Керівнику постійно необхідно одержувати оперативну інформацію про внутрішню і зовнішню діяльність підприємства [1].

Важливим питанням для будь-якого підприємства є нерозголошення комерційної таємниці, до якої належить інформація, пов'язана з виробництвом, фінансами, управлінням та будь-якою діяльністю, розповсюдження якої може завдати шкоди підприємству. Тому з кожною посадовою особою підписується договір про нерозголошення комерційної таємниці, в якому описується обов'язок посадової особи про нерозголошення інформації, яка відноситься до інформації з обмеженим доступом.

Підприємство постійно отримує потоки інформації, що розрізняються за джерелами формування. Існує класифікація інформації за способом отримання: відкрита офіційна інформація; вірогідна нетаємна інформація, одержана через неформальні контакти працівників фірми з носіями такої інформації; конфіденційна інформація, одержана способом несанкціонованого доступу до неї [1].

Модель управління підприємством змінилася різко за минулі 10 років з розвитком цифрових інформаційних технологій, електронної комерції, комп'ютерної техніки, бездротового обладнання та інших недавніх нововведень. Статистично більш, ніж 80% порушень правил безпеки пов'язані з посадовими особами – найчастіше службовцями. Майже 30% компаній отримує більше, ніж 5 нападів від внутрішнього персоналу щорічно. Тому забезпечення економічної стійкості сучасного підприємства базується саме на інформаційному забезпеченні [1].

Література

1. Живко З.Б., Керницька М.І. Соціально-економічна безпека. Навч. посібник для самост. вивч. дисципліни. – Львів: Ліга-Прес, 2008. – 345 с.
2. Журавльов В.Ю., Захаров В.Л. Автоматизований інформаційний пошук як метод оперативно-розшукової діяльності / Науковий вісник ЛьвДУВС: Збірник наукових праць. – Серія юридична / Гол. ред. В.Л. Ортинський. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 342-349.
3. Макаренко В.В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю [Текст] / В.В. Макаренко // Право України. – 2001. – №2. – С. 114-118.
4. Марущак А.І. Свобода слова та інформація з обмеженим доступом: співвідношення понять [Текст] // Бюлетень Міністру України. – 2005. – №6. – С. 44-49.
5. Ситник В.Ф. Системи оброблення економічної інформації: [навч.-метод. для самост. вивч. дисц.] / В.Ф. Ситник. – К.: КНЕУ. – 2004. – 332 с.